

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ของ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล

อ้างอิงคู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (Mahidol University - Integrity and Transparency Assessment : MU-ITA 2025) ส่วนที่ 3 แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) ตัวชี้วัดที่ 10 การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ 10.1 การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตในประเด็นสินบน ข้อ O23 การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. 2569 ประกอบด้วยประเด็น (1) – (4) ดังต่อไปนี้

(1) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

หมายเหตุ : หน่วยงานไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติอนุญาต เนื่องจากไม่มีการกึ่งการอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

(2) การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตามภารกิจ (ต้องประเมินอย่างน้อย 1 ภารกิจ)

• วิจัย (กรณีที่ไม่มีการกึ่งด้านนี้ให้ระบุ “ไม่มีความเสี่ยง”)

เหตุการณ์ความเสี่ยง	สาเหตุ	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
1. การให้หรือรับสินบนเพื่อการเป็นคู่สัญญาในการรับทุนวิจัยหรือโครงการวิจัยหรือเป็นผู้ร่วมทีมวิจัย	การเป็นคู่สัญญาในโครงการวิจัยเพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตัว (Conflict of Interest)	1	1	1x1 (ต่ำ)
2.				

• การศึกษา (กรณีที่ไม่มีการกึ่งด้านนี้ให้ระบุ “ไม่มีความเสี่ยง”)

เหตุการณ์ความเสี่ยง	สาเหตุ	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
1. การคัดเลือก หรือ รับนักศึกษาไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด	- อาจจะมีการข้ามขั้นตอนในกระบวนการคัดเลือกรับนักศึกษา	1	2	1x2 (ต่ำ)
2. นักศึกษาทุจริตในการสอบ	- นักศึกษายังไม่ตระหนักถึงจริยธรรมที่พึงมีในตัวตนมากพอ	1	2	1x2 (ต่ำ)

• การบริการวิชาการ (กรณีที่ไม่มีการกึ่งด้านนี้ให้ระบุ “ไม่มีความเสี่ยง”)

เหตุการณ์ความเสี่ยง	สาเหตุ	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
1. การรั่วไหลของผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างที่ใช้ประกอบการวินิจฉัยทางการแพทย์ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลโดยทุจริตหรือโดยไม่ตั้งใจ	การลักลอบโจรกรรมข้อมูลหรืออาชญากรรมทางไซเบอร์ เพื่อหาผลประโยชน์จากข้อมูลส่วนบุคคล	1	1	1x1 ต่ำ

(2) การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตามภารกิจ (ต้องประเมินอย่างน้อย 1 ภารกิจ)					
2.	การทุจริตในการจัดอบรม	การจำกัดจำนวนผู้ลงทะเบียนในแต่ละการอบรมส่งผลให้เกิดการแข่งขันในการลงทะเบียนอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการขอลดลำดับการสมัครเข้าอบรม	1	1	1X1 ต่ำ
การบริการสุขภาพ (กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติงานนี้ให้ระบุ “ไม่มีความเสี่ยง”)					
เหตุการณ์ความเสี่ยง		สาเหตุ	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
1.	-ไม่มีความเสี่ยง-				

(3) การจัดซื้อจัดจ้าง					
เหตุการณ์ความเสี่ยง		สาเหตุ	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
1.	การเรียกรับสินบนเพื่อการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามสัญญาหรือตามระเบียบที่กำหนด	เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้ว่าจ้างฯ	1	2	1x2 (ต่ำ)
2.	การกำหนด TOR โดยการ Lock Spec หรือ ราคากลาง	เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้ว่าจ้างฯ	1	2	1x2 (ต่ำ)

(4) การบริหารงานบุคคล					
เหตุการณ์ความเสี่ยง		สาเหตุ	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
1.	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกการรับสินบนการโยกย้ายตำแหน่งงาน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นธรรม	- ผู้มีอำนาจมีการโยกย้ายตำแหน่งงานหน้าที่อย่างไม่เท่าเทียม ผู้ถูกโยกย้ายจึงมีความต้องการสิทธิและอภิสิทธิ์เหนือกว่าผู้อื่น	1	2	1x2 (ต่ำ)

การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตในประเด็นสินบน
โดยนำความเสี่ยงฯ “ทุกระดับ” มากำหนดวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

(1) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

หมายเหตุ : หน่วยงานไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติอนุญาต เนื่องจากไม่มีการกิจการอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

(2) การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตามภารกิจ

- วิจัย

เหตุการณ์ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	การควบคุมที่มีอยู่	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
1	การให้หรือรับสินบนเพื่อการเป็นคู่สัญญาในการรับทุนวิจัยหรือโครงการวิจัยหรือเป็นผู้ร่วมทีมวิจัย	1x1 (ต่ำ)	จัดทำแบบฟอร์มเปิดเผยการมีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)	อยู่ระหว่างการทบทวนแบบฟอร์มเปิดเผยการมีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) และจะเริ่มใช้สำหรับสัญญาทุนปีงบประมาณ 2569 เป็นต้นไป (ทั้งนี้ หากเป็นสัญญาที่เซ็นเรียบร้อยแล้ว หรือสัญญาที่เซ็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ จะส่งแบบฟอร์มให้ดำเนินการในภายหลัง)

- การศึกษา

เหตุการณ์ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	การควบคุมที่มีอยู่	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
1.	การคัดเลือก หรือ รับนักศึกษาไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด (กรณีการทุจริตและประพฤติมิชอบ)	1x1 (ต่ำ)	- มี rubric ในการให้คะแนนการสอบสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	- กำชับเพิ่มเติมให้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้อย่างรัดกุมและถี่ถ้วน
2.	นักศึกษาทุจริตในการสอบ	1x1 (ต่ำ)	- มีมาตรการป้องกันอย่างเข้มงวด อาทิ เช่น นักศึกษาจะต้องมี security camera ที่ให้ผู้สังเกตการณ์การสอบสามารถดูสภาพแวดล้อมในขณะที่สอบผ่านทางอินเทอร์เน็ต ประกาศ บั ณ ฑิ ต วิ ท ย า ลั ย มหาวชิราลงกรณมหิดล เรื่อง แนวปฏิบัติในการสอบออนไลน์จากสถานที่พักในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19	- สนับสนุนให้มีการตรวจสอบที่เคร่งครัดมากขึ้น

(2) การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตามภารกิจ				
● การบริการวิชาการ				
เหตุการณ์ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	การควบคุมที่มีอยู่	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
1	การรั่วไหลของผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างที่ใช้ประกอบการวินิจฉัยทางการแพทย์ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลโดยทุจริตหรือโดยไม่ตั้งใจ	1x1 (ต่ำ)	1. จำกัดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล 2. ติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสบนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้อง	1. ทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญในข้อมูลสิทธิส่วนบุคคลซึ่งมีกฎหมายคุ้มครอง 2. ดำเนินการปรับปรุงอัปเดตระบบป้องกันไวรัสอย่างสม่ำเสมอ
2.	การทุจริตในการจัดอบรม	1x1 (ต่ำ)	การอบรมทุกโครงการใช้ระบบการลงทะเบียนแบบออนไลน์ ซึ่งข้อมูลลำดับที่สมัครจะแสดงผลทันทีในหน้า website ของสถาบันฯ สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา	ทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญในการตรวจสอบข้อมูลสิทธิส่วนบุคคลซึ่งมีกฎหมายคุ้มครอง และแจ้งผลการรับสมัคร แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ผู้รับบริการทราบทุกขั้นตอน อาทิ ลำดับที่สมัครเป็นไปตามความจริง การชำระค่าลงทะเบียน จะใช้เลขบัญชีที่มหาวิทยาลัยกำหนด เป็นต้น
● การบริการสุขภาพ				
เหตุการณ์ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	การควบคุมที่มีอยู่	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
1	-ไม่มี-			

(3) การจัดซื้อจัดจ้าง				
เหตุการณ์ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	การควบคุมที่มีอยู่	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
1	การเรียกรับสินบนเพื่อการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามสัญญาหรือตามระเบียบที่กำหนด	1x2 (ต่ำ)	1. ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐอย่างเคร่งครัด 2. มีขั้นตอนการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญา 3. ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง รับผิดชอบต่อความสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง	1. จัดอบรม/ส่งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการกำหนดขอบเขตงาน และหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ 2. ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากรของสถาบัน ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด
2.	การกำหนด TOR โดยการ Lock Spec หรือราคากลาง	1x2 (ต่ำ)	1. ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐอย่างเคร่งครัด 2. มีขั้นตอนการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญา	1. จัดอบรม/ส่งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการกำหนดขอบเขตงาน และหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ 2. ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากรของสถาบัน ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด

(3) การจัดซื้อจัดจ้าง				
			3. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง รับรองถึง ความไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้ เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง	

(4) การบริหารงานบุคคล				
เหตุการณ์ความเสี่ยง		ระดับ ความเสี่ยง	การควบคุมที่มีอยู่	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
1	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน การโยกย้ายตำแหน่งงาน รวมถึงการ ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นธรรม	1x2 (ต่ำ)	- ควบคุม กำกับ ดูแลการรับสมัครตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2551 - แนวปฏิบัติ (No Gift Policy)	- ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากรของสถาบัน ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบและ หลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด